

Παρίσι - Αθήνα ...ραντεβού στην Αθήνα

ΔΥΟ ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ 21ου ΑΙΩΝΑ

Κ. ΔΟΞΙΑΔΗΣ

Άφησε τη... σφραγίδα του
σε τέσσερις ηπείρους

«Η περίπτωση
του Ασωπού αποτελεί
δείγμα περιφρόνησης
της δημόσιας υγείας
και του περιβάλλοντος...»

Οι προτάσεις του ΤΕΕ
παραδόθηκαν στην κυβέρνηση

Κ.Α. ΔΟΞΙΑΔΗΣ

Άφησε τη... σφραγίδα του σε τέσσερις ηπείρους

Γιος του Απόστολου Δοξιάδη και της Ευανθίας Μεζεβίρη, ο **Κωνσταντίνος Α. Δοξιάδης** γεννήθηκε το 1913. Ο πατέρας του, παιδίατρος στο επάγγελμα, υπήρξε υπουργός Περιθάλψεως, Υγιεινής και Πρόνοιας. Ο ίδιος έμελλε να ακολουθήσει τα πατρικά βήματα και σε ό,τι αφορά ένα επάγγελμα με ευρύτατη κοινωνική σημασία, ό-

Στη διάρκεια της Κατοχής υπήρξε αρχηγός της αντιστασιακής ομάδας «Ήφαιστος», ενώ εξέδιδε ένα περιοδικό, τη μοναδική έκδοση τεχνικού περιεχομένου σε όλα τα κατεχόμενα εδάφη, με τίτλο «Χωροταξία – Πολεοδομία – Αρχιτεκτονική».

Μετά την απελευθέρωση, το 1945, ως μέλος της Ελληνικής Αντιπροσωπείας, ειδικός σε θέματα α-

κά πρόσωπα στην προσπάθεια ανασυγκρότησης της χώρας μας. Μέσα από διαφορετικές θέσεις, πρώτα ως υφυπουργός Ανοικοδόμησης - γενικός διευθυντής Ανοικοδόμησης (1945-1948) και στη συνέχεια ως συντονιστής Ανασυγκρότησης και υπηρεσιακός υφυπουργός Υπουργείου Συντονισμού, εργάστηκε για την επάνοδο της χώρας σε αναπτυξιακούς ρυθμούς. Το 1947 ηγήθηκε της ελληνικής αντιπροσωπείας στη Διεθνή Διάσκεψη Οικισμού, Πολεοδομίας και Ανοικοδόμησης του ΟΗΕ, ενώ την περίοδο 1949-1950 ήταν ο επικεφαλής της αντιπροσωπείας στις διαπραγματεύσεις για τις ιταλικές πολεμικές επανορθώσεις.

Το 1951 εγκατέλειψε τις δημόσιες θέσεις και βγήκε στην ιδιωτική

Γραφείο Δοξιάδη, Στρατ. Συνδέσμου 24

σο και στην πολιτική, ως εξωκοινοβουλευτικό στέλεχος.

Αποφοίτησε από την Αρχιτεκτονική Σχολή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου το 1935 κι ένα χρόνο αργότερα ανακηρύχθηκε διδάκτωρ Μηχανικός από το Πανεπιστήμιο Charlottenburg του Βερολίνου.

Το 1937 διορίστηκε μηχανικός της Πολεοδομικής Υπηρεσίας της Διοικήσεως Πρωτεύουσας. Από το 1940 έως το 1945 διετέλεσε προϊστάμενος της Πολεοδομικής Υπηρεσίας και προϊστάμενος του Γραφείου Χωροταξικών και Πολεοδομικών Ερευνών και Μελετών (ΓΧΠΜΕ).

Οι δραστηριότητες Οργανισμού Δοξιάδη επί... άτλαντος

νοικοδόμησης, συμμετείχε στο Συνέδριο για την Ειρήνη στον Άγιο Φραγκίσκο των ΗΠΑ, αλλά και σε αποστολές στην Αγγλία και Γαλλία.

Την περίοδο 1945-1951 ο Κ.Α. Δοξιάδης υπήρξε ένα από τα βασι-

«αγορά». Ίδρυσε, μαζί με μια μικρή ομάδα αρχιτεκτόνων και πολεοδόμων, με αρκετούς από τους οποίους είχε συνεργαστεί κατά την περίοδο της Ανοικοδόμησης, το Τεχνικό Γραφείο Δοξιάδη ▶

(Doxiadis Associates), στην οδό Πανεπιστημίου 10, ως ένα κοινό Τεχνικό Γραφείο. Το γραφείο μεγεθύνθηκε και το 1957 μεταστεγάστηκε στο ιδιόκτητο κτίριο επί της Στρατιωτικού Συνδέσμου 24, κάτω από την περιφερειακή οδό του Λυκαβηττού.

Εκεί, το 1959, ίδρυσε το Αθηναϊκό Τεχνολογικό Ινστιτούτο (ΑΤΙ) και τον Αθηναϊκό Τεχνολογικό Όμιλο (ΑΤΟ), ως ένα μη κερδοσκοπικό, ιδιωτικό ερευνητικό και εκπαιδευτικό ινστιτούτο, με κύρια

ναϊκό Κέντρο Οικιστικής (ΑΚΟ) για Μεταπτυχιακή Εκπαίδευση, Έρευνα, Τεκμηρίωση, Διεθνείς Σχέσεις κλπ.

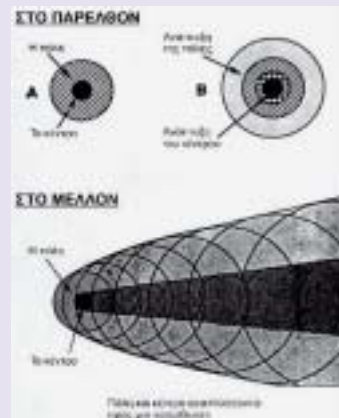
Το 1964, κάνει ένα ακόμη πρωτοποριακό βήμα, ιδρύοντας την «Ηλεκτρονικοί Διερευνηταί Δοξιάδη Α.Ε.» (Doxiadis Associates Computer Center), η οποία φέρνει στην Ελλάδα το 1969 τον πρώτο Η/Υ UNIVAC 1107.

Παράλληλα, ο Κ.Α. Δοξιάδης υπήρξε αντιπρόσωπος της Ελλάδας (1963-1964) στην 1η συνεδρίαση

ΟΗΕ για την Εφαρμογή της Επιστήμης και Τεχνολογίας προς Όφελος των Λιγότερο Ανπτυγμένων Περιοχών του Κόσμου στη Γενεύη, το 1963.

Από το 1958 έως το 1971, δίδαξε Οικιστική στο ΑΤΟ και ΑΚΟ (τα δικά του σχολεία), ενώ, παράλληλα, έδινε διαλέξεις σε πολλά πανεπιστήμια της Αμερικής, όπως, επίσης, στην Οξφόρδη και στο Δουβλίνο.

Τα τελευταία χρόνια της ζωής του ο Κ.Α. Δοξιάδης αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα με την υγεία του, κτυπημένος από πολύ σπάνια αρρώστια (πλάγια αμυτροφική σκλήρυνση), η οποία τον οδήγησε μέσα σε τρία χρόνια σε ολική παράλυση και τελικά στο θάνατο. Ο Δοξιάδης αντιμετώπισε την ασθένειά του με φοβερό θάρρος και αξιοπρέπεια κρατώντας ως το τέλος

Δυνατόλη: Ανάπτυξη του Κέντρου

Θεωρίες και αρχές

Διακρίσεις

Ελληνικός Στρατιωτικός Σταυρός για τον πόλεμο 1940-1941 (1941), Παράσημο του Τάγματος της Βρετανικής Αυτοκρατορίας (The Order of the British Empire) για την Εθνική Αντίσταση και τη συνεργασία του με τις Συμμαχικές Δυνάμεις της Μέσης Ανατολής (1945), Παράσημο Τάγματος του Κέδρου του Λιβάνου (The Order of the Cedar of Lebanon) για τις υπηρεσίες αναπτύξεως της χώρας (1958), Σταυρός των Ταξιαρχών του Βασιλικού Τάγματος του Φοίνικος Ελλάδος για τις υπηρεσίες ανάπτυξης της Ελλάδας (1960), «Sir Patrick Abercrombie Award» από τη Διεθνή Ένωση Αρχιτεκτόνων (1963), Χρυσό Μετάλλιο της Ένωσης Μεξικανών Αρχιτεκτόνων, «Cali de Oro» (1963), «Award of Excellence της Industrial Designers Society of America (IDSA)» (1965), «Aspen Award» από το Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών Σπουδών Άσπεν (1966), Παράσημο της Γιουγκοσλαβικής Σημαίας με Χρυσό Στεφάνι (1966) και, μετά θάνατον, το 1976, τιμητική απονομή χρυσού μεταλλίου από το «Royal Architectural Institute of Canada».

Ο Κ.Α. Δοξιάδης σε σεμινάριο

IFIAS, Μάιος 1974

δραστηριότητα την πρώτη στην Ελλάδα Σχολή Τεχνικών Βοηθών/Σχεδιαστών και γενικότερα για την προώθηση της Έρευνας και Εκπαίδευσης, της Τεχνικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα και σε άλλες αναπτυσσόμενες περιοχές, αλλά και εκπαιδευτικών και πολιτιστικών προγραμμάτων.

Το 1963, ίδρυσε την «Doxiadis International Co. Ltd. – Consultants on Development & Ekistics», η οποία επέκτεινε τη δράση της στις 4 από τις 5 ηπείρους του πλανήτη, αναλαμβάνοντας έργα και προγράμματα σε 44 χώρες, με γραφεία στις ΗΠΑ, στο Ιράκ, στη Σαουδική Αραβία, στο Πακιστάν, στο Μπαγκλαντές, στη Νιγηρία, στην Γκάνα, στη Λιβύη, κ.ά.

Την ίδια χρονιά ίδρυσε το Αθη-

Συμπόσιο στη Δήλο

της Επιτροπής Κατοικίας και Προγραμματισμού του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη και πρόεδρος της συνεδρίας για τα αστικά προβλήματα στη Διάσκεψη του

σημειώσεις για την ασθένειά του, με σκοπό, όπως έλεγε, να βοηθήσει μελλοντικούς ερευνητές.

Πέθανε στο σπίτι του στην Αθήνα, στις 28 Ιουνίου 1975, στις 11.00 π.μ.

40 χρόνια δράσης σε 2 τόμους

Ο Δοξιάδης είχε συλλάβει το νόημα του «ευ πολεοδομείν» από πολύ νωρίς. Ο τρόπος σκέψης του είναι από το όλον στα μέρη και το αντίθετο. Είναι συνθετικός, εμπνέεται από μεμονωμένες θεωρίες, που συλλαμβάνει ο ίδιος ή δανείζεται από άλλους, για να συνθέσει ολοκληρωμένες και εφαρμόσιμες απόψεις με μέθοδο και λογική. Έτσι, συν τω χρόνω:

- Ολοκληρώνει την Οικιστική Θεωρία, επικεντρωμένη στον ΑΝΘΡΩΠΟ.
- Δημιουργεί τον Οικιστικό Κανόνα -Ekistic Grid- ως εργαλείο για την καλύτερη ταξινόμηση κατά κλί-

σχεδιασμού

μακα και είδος -από το Άτομο στην Οικουμενότητα και από το Κέλυφος στη Φύση- οποιουδήποτε θέματος σχετικού με τον Άνθρωπο.

- Εφαρμόζει την Οικιστική Θεωρία και τις αρχές σχεδιασμού διάφορων οικιστικών κλιμάκων και μεγεθών στα έργα τού γραφείου, για ρυθμιστικά σχέδια σε όλον τον κόσμο, καθώς και στα ερευνητικά προγράμματα και στη διδασκαλία της Οικιστικής.
- Ταυτόχρονα, και μέχρι την τελευταία στιγμή της ζωής του, παραμένει δημιουργικός και ολοκληρώνει τη συγγραφή των βιβλίων του. Συνολικά, συνέγραψε μόλις τέσσερα βιβλία, αλλά άπειρα άρθρα.

Κοινότητα 4ου βαθμού

Τα αποτελέσματα των προσπαθειών του Κ.Α. Δοξιάδη στα 40 χρόνια επαγγελματικής δραστηριότητας για τη δημιουργία φιλικών προς τον άνθρωπο και τη φύση οικισμών, όλων των μεγεθών, είναι εμφανή, αλλά μόλις τώρα, σχεδόν 35 χρόνια από τον θάνατό του, μπορούν να αξιολογηθούν οι ιδέες του και να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα για τους νεότερους. Και αυτή, σίγουρα, θα ήταν και η επιθυμία του: Να υπάρξει ένα, διαχρονικά, χρήσιμο μέλος της παγκόσμιας κοινωνίας, το οποίο να έχει συμβάλει στη συνεπή διαχείριση του ζωτικού μας χώρου, όπου θα ζήσουν -καλύτερα, όπως ήλπιζε- και οι επόμενες γενεές. Ως τέτοιοι άνθρωποι θα ήθελε να τον θυμόμαστε.

Με αυτό το πνεύμα μίλησαν για τον Κ.Α. Δοξιάδη οι φίλοι, οι συνεργάτες, οι Έλληνες και ξένοι επιστήμονες που κάποτε τον γνώρισαν, τον άκουσαν, μελέτησαν το έργο του, όλοι αυτοί που συμμετείχαν στο τριήμερο συνέδριο που οργάνωσε ο Σύνδεσμος Συνεργατών και Φίλων του Κ.Α. Δοξιάδη στο Μουσείο Μπενάκη από 19 έως 21 Ια-

νουαρίου 2007, με αφορμή τα 30 χρόνια από το θάνατό του. Οι εισηγήσεις εκείνου του συνεδρίου, επεξεργασμένα και συμπληρωμένα κείμενα, συμπεριλήφθηκαν στη δίτομη έκδοση του ΤΕΕ, διαρθρωμένη κατά τρόπο που να δίνει μία σαφή εικόνα της προσωπικότητας του Κ.Α. Δοξιάδη, αλλά και του Οργανισμού Δοξιάδη, με όλες τις δραστηριότητες που είχαν αναπτυχθεί -πολλές για πρώτη φορά στην Ελλάδα- των ιδεών και θεωριών του, και, το κυριότερο, των έργων κάθε κλίμακα και σε πολλές ηπείρους, τα περισσότερα από τα οποία πραγματοποιήθηκαν ακριβώς όπως είχαν σχεδιαστεί, με σεβασμό προς τις αρχές σχεδιασμού που εφήρμοζε ο ίδιος, προπαντός προς τον άνθρωπο. Η αξιολόγηση αυτών των αποπερατωμένων έργων, στο βαθμό που έχουν έως σήμερα μελετηθεί, δίνει και το μέγεθος της προσωπικότητας και της προσφοράς του.

Η έκδοση του ΤΕΕ φιλοδοξεί να αποτελέσει εγχειρίδιο ευρείας αντιμετώπισης των οικιστικών προβλημάτων σε χρόνο και χώρο, και, ταυτόχρονα, τολμηρής σκέψης για όλα τα ζητήματα που αφορούν στη διαβίωση και επιβίωση του ανθρώπου, μέσα σε ένα υγιές περιβάλλον. Η ορμή και ο ενθουσιασμός του Δοξιάδη γι' αυτά τα θέματα κατέληξαν σε ένα όραμα που, με πείσμα και συνέπεια, ακολούθησε ως τις τελευταίες στιγμές της ζωής του. «Γι' αυτό το όραμα» επισημαίνουν όσοι εργάστηκαν για την έκδοση «αξίζει και εμείς να προσπαθήσουμε να συμβάλουμε σήμερα, στο βαθμό που μπορούμε, για την αξιοποίηση της πολύτιμης κληρονομιάς που άφησε για τις νεότερες γενιές, ενώ ο

Είπε:

Για την Αθήνα και τους ουρανοξύστες: «Εύχομαι η αναστολή χορηγήσεως αδειών για την ανέγερση ουρανοξυστών να ισχύσει όσο θα υπάρχει η Ελλάδα. Αυτό που χρειάζεται είναι να μείνει η Αθήνα χωρίς ουρανοξύστες και η Αττική με τοπίο. Αρκετά έχει ήδη υποφέρει το τοπίο της με τα νταμάρια!».

Περιοδικό «Επίκαιρα», 27 Ιουνίου - 3 Ιουλίου 1974, σ. 33., συνέντευξη στον Γερ. Μαζαράκη

ίδιος θα εξακολουθεί να υπάρχει μόνο στη σκέψη όσων τον γνώρισαν καλά».

Στη δίτομη αυτή έκδοση, σημαντική ήταν η προσφορά της Μυρτώς Αντωνοπούλου - Μπογδάνου, του Ιωάννη Φραντζεσκάκη, του Παναγή Ψωμόπουλου και της υπεύθυνης εκδόσεων του ΤΕΕ Γιώτας Καζάζη.

Η επίσημη παρουσίαση της έκδοσης θα γίνει στις **9 Ιανουαρίου 2010**, ημέρα Σάββατο και ώρα 9.30 π.μ., στο Μουσείο Μπενάκη.

Έγραψε:

Για το κτίριο: «Τι χρειάζεται ένα ωραίο κτίριο, όταν η ανάγκη της ομορφιάς καθυστερεί την κατασκευή του, με κίνδυνο αυτοί που περιμένουν μια στέγη να κινδυνεύουν να πεθάνουν από το κρύο; Σε αυτές τις περιπτώσεις το κτίριο θαυμάζεται -και ο αρχιτέκτονας μαζί του- για τη σωτηρία που παρέχει».

Για το ρόλο αρχιτέκτονα: «Θα πρέπει να απορρέει από την αναγνώριση του γεγονότος ότι δεν μπορεί να είναι απλώς ένας designer αντικειμένων, αλλά παραγωγός κτιρίων που ανταποκρίνονται στις ανθρώπινες ανάγκες και, επομένως, δημιουργός ανθρώπινων κοινοτήτων».

Η δίτομη έκδοση διατίθεται από το ταμείο του ΤΕΕ (Νίκης 4) και από τα βιβλιοπωλεία «Παπασωτηρίου» στην τιμή των 30 ευρώ.

Ερευνητικό έργο

Το ερευνητικό έργο υπήρξε μία συνεχής ενασχόληση του Γραφείου Δοξιάδη (Doxiadis Associates), παράλληλα με τις συμβάσεις έργων ανά τον κόσμο. Για κάθε πρακτικό θέμα που ανέκυπτε, κατά τη διάρκεια της εκπόνησης μιας μελέτης, για το οποίο έλειπαν στοιχεία, γινόταν μία έρευνα για την απόκτησή τους. Για κάθε ιδέα που είχε ο Δοξιάδης, π.χ. για τη μελλοντική ανάπτυξη της Αθήνας, για τον τρόπο και την ποιότητα ζωής του Ανθρώπου, για αρχές σχεδιασμού μικρών και μεγάλων πόλεων ή και τμημάτων πόλεων, γινόταν κάποια έρευνα, ώστε να υπάρχει τεκμηρίωση των προτάσεων. Πριν ακόμη από τη δημιουργία του Αθηνάϊκού Κέντρου Οικιστικής (ΑΚΟ), είχαν αρχίσει ερευνητικά προγράμματα, τα οποία στη συνέχεια εντάχθηκαν στο ΑΚΟ.

Από τα κύρια ερευνητικά προγράμματα ήταν:

- **Η «Πόλη του Μέλλοντος»,** ερευνητικό έργο που εμπεριέχει πολλές σχεδόν αυτόνομες μελέτες και πραγματοποιείται την εξέλιξη των οικισμών σε έναν μακρόχρονο χρονικό ορίζοντα.

- **Η «Πρωτεύουσα της Ελλάδος»,** ερευνητικό έργο που διερευνά την «ενδιάμεση» μητροπολιτική κλίμακα (περίπτωση Αθήνας), την ανάπτυξη και τη δομή της, καθώς και τις εναλλακτικές μελλοντικές δυνατότητες για την περαιτέρω οργανωμένη ανάπτυξη.

- **Η «Ανθρώπινη Κοινότητα»,** ερευνητικό έργο τυπικό της μικρής κλίμακας. Εστιάζεται στην «Κοινότητα 4ου Βαθμού», τη μεγαλύτερη από τις κοινότητες της οικιστικής κλίμακας, που διατηρεί ακόμα την ανθρωποκεντρική μορφή της και εξυπηρετεί τις ανθρώπινες ανάγκες σε καθημερινή βάση.

- **Οι «Αρχαίες Ελληνικές Πόλεις»,** ερευνητικό έργο που καλύπτει οικισμούς του αρχαίου ελληνικού κόσμου.

Ο Κωνσταντίνος Δοξιάδης, ήδη από τη δεκαετία του '40 όταν άρχισε να διατυπώνει τις πολεοδομικές του θεωρίες, και αργότερα, κατά τη δεκαετία του '60, όταν άρχισε να τις εφαρμόζει σε ένα μεγάλο αριθμό πόλεων, βασίστηκε στην επίδραση της εξέλιξης των μηχανοκίνητων μέσων μεταφορών.

Μια «εικόνα» του εκτεταμένου έργου του μεταφέρεται εδώ.

Ισλαμαμπάντ - Πακιστάν

Η εφαρμογή σε νέες πόλεις των πολεοδομικών αρχών του Δοξιάδη και η επίδρασή τους στις Μεταφορές και την Κυκλοφορία γίνεται φανερό από το παράδειγμα της νέας πρωτεύουσας του Πακιστάν Ισλαμαμπάντ. Η πρωτεύουσα του Πακιστάν άρχισε να κτίζεται το 1960, δίπλα στην πόλη του Rawalpindi, 300.000 κατοίκων τότε.

Άποψη της βιομηχανικής πόλης Σαρτσινάφ

Ισλαμαμπάντ - Τοπική οδός

Έργα του ανά τον κόσμο

Σήμερα, ο πληθυσμός της ξεπερνά τους 1.500.000, και μαζί με το Rawalpindi, αποτελεί μία μητροπολιτική περιοχή πάνω από 5 εκατ. κατοίκων. Αποτελεί ένα επιτυχημένο παράδειγμα νέας πόλης, που «σχεδιάστηκε για το Μέλλον και κτίζεται για το Παρόν».

Πανεπιστήμια - Πακιστάν

Στο Πακιστάν, εκτός από την πρωτεύουσα, ανέθεσαν στο Γραφείο Δοξιάδη και την κατασκευή δύο μεγάλων πανεπιστημίων: το Πανεπιστήμιο Punjab στη Λαχώρη (1961), δυναμικότητας 10.000 φοιτητών, εκ των οποίων το 1/3 οικότροφον σε ξενώνες και το Αγροτικό Πανεπιστήμιο του Lyallpur (νυν Faisalabad) (1965).

Ζεύξη του Κόλπου Γκουαναβέρα με τη γέφυρα Ρίο-Ντερό

Τα Άσπρα Σπίτια

Αγροτικό Πανεπιστήμιο του Lyallpur

Απολλώνιο: Πανοραμική άποψη

Γέφυρα Μέγδοβα

Πολιτιστικά Προγράμματα

Από την ίδρυσή του το ΑΤΙ έγινε επίκεντρο των πολιτιστικών εκδηλώσεων της Αθήνας. Σ' αυτό συνέβαλαν, βέβαια, όχι μόνο ο Δοξιάδης και οι προσωπικές του σχέσεις με τον πνευματικό κόσμο της εποχής, σε συνδυασμό με το αμέριστο ενδιαφέρον του για την προώθηση ταλαντούχων νέων, αλλά και ο Ευάγγελος Παπανούτσος, με το προσωπικό του ενδιαφέρον για τη συνέχιση των αξιόλογων εκδηλώσεων στο κέντρο «Αθηναίον», οι οποίες είχαν ατονήσει, καθώς και ο Γιάννης Γ. Παπαϊωάννου, προσωπικότητα διεθνούς εμβέλειας, σε μουσικά θέματα και ιδιαίτερα στη σύγχρονη μουσική, όπως, επίσης, και ο εξαίρετα δημιουργικός Αλέξανδρος Πατσιφάς, ιδρυτής και διευθυντής της εκδοτικής εταιρείας «Ίκαρος» και αργότερα της δισκογραφικής εταιρείας «Λύρα», κύριου συντελεστή στην ανάπτυξη του μουσικού νέου κύματος στη χώρα.

Με τη συνεργασία όλων αυτών και άλλων παραγόντων, το ΑΤΙ οργάνωσε και πραγματοποιήσε καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του, πλήθος διαλέξεων, εκθέσεων ζωγραφικής και γλυπτικής, και μουσικών εκδηλώσεων.

Έκθεση Γιάννη Παππά, 1960

Έκθεση Γ. Μιγάδη, 1964

Διάλεξη Μ. Θεοδωράκη, Απριλιος 1963

Συμπόσιο για τη Δημοτική Γλώσσα, 1964

Παπανούτσος - Βασιλείου κ.ά., ετήσια έκθεση ΑΤΙ

Σαρτσινάρ - Ιράκ

Στο έργο του Ιράκ εφαρμόζονται για πρώτη φορά, εκτός Ελλάδας, βασικές ιδέες της Οικιστικής του Δοξιάδη. Καταδεικνύει την ικανότητα του Δοξιάδη, όχι μόνο να οργανώσει, αλλά και να εμπνεύσει και να φέρει εις πέρας με επιτυχία μια προσπάθεια πρωτόγνωρη για τον ελληνικό, και όχι μόνο, τεχνικό κόσμο της δεκαετίας του '50, σε μια χώρα άγνωστη και υπό συνθήκες ιδιόμορφες.

Γκουαναβάρα (Ρίο ντε Τζανέιρο)

Το 1964 η κυβέρνηση της Βραζιλίας τού ανέθεσε να μελετήσει την περιοχή γύρω από τον κόλπο της Γκουαναβάρα. Το σχέδιο Δοξιάδη προτείνει, μεταξύ άλλων, τη σύσταση μητροπολιτικής περιοχής γύρω από τον κόλπο, ενσωματώνοντας και την από πολλού συζητούμενη ζεύξη από το κέντρο του Ρίο με την απέναντι πόλη Νιτερόι, με γέφυρα μήκους 10 χιλιομέτρων (έως τότε 200.000 άτομα πηγαινόερχονταν κάθε μέρα με πλωτά μέσα), την ανάπτυξη εσωτερικού άξονα για μείωση των πιέσεων στο κέντρο του Ρίο, την ανάπτυξη νέων περιοχών κατοικίας, πάντα με σεβασμό και ανάδειξη του μοναδικής ομορφιάς φυσικού τοπίου. Ακόμη το «Σχέδιο Δοξιάδη» έκανε προτάσεις για το πρόβλημα των περιώνυμων παραγωγόπων (φαβέλες) του Ρίο, ύστερα από επιτόπου (για πρώτη φορά) απογραφή και υπολογισμό του πληθυσμού τους (900.000 κάτοικοι σε συνολικό πληθυσμό 5 εκατομμυρίων του Ρίο το 1965). Όλες σχεδόν οι προτάσεις αυτές υλοποιήθηκαν στην επόμενη 20ετία.

Άσπρα Σπίτια

Οι πρώτοι που έφτασαν απ' όλη την Ελλάδα στην περιοχή για να δουλέψουν στο Αλουμίνο, ονειρεύονταν πότε θα επιστρέψουν στον τόπο τους. Ο τόπος ήταν αφιλόξενος. Ο Δοξιάδης ανέλαβε να τον κάνει φιλόξενο και το σχέδιό του βασίστηκε στην ιδέα να φέρει στην περιοχή το βιοτικό επίπεδο και τις δυνατότητες της μεγαλούπολης, χωρίς την πολυκοσμία, τη μόλυνση, το θόρυβο και το άγχος. Μετά από χρόνια, οι πρώτοι συνταξιούχοι από τη βιομηχανία Αλουμίνιου, ζήτησαν να παραμείνουν στα Άσπρα Σπίτια.

Απολλώνιο

Βρίσκεται στην ανατολική ακτή της Αττικής, στον κόλπο του Πόρτο Ράφτη. Σχεδιάστηκε και άρχισε να κατασκευάζεται από τον Δοξιάδη. Η πρόθεση ήταν να αποτελέσει παράδειγμα πώς ο άνθρωπος μπορεί να σώσει την ποιότητα της ζωής, ταυτόχρονα και την ανθρώπινη κλίμακα. Το σχέδιο του Δοξιάδη δίνει την αίσθηση της χαρακτηριστικής απλότητας και ομορφιάς του ελληνικού νησιωτικού χωριού, με στενά, γραφικά μονοπάτια, όπου μπορούν να περπατούν οι ενήλικες και να παίζουν τα παιδιά. Σχεδιάστηκε για 160 οικογένειες και τελείωσε το 1976.

Γέφυρα Μέγδοβα

Με τη δημιουργία του φράγματος των Κρεμαστών στην Αιτωλοακαρνανία, προέκυψε η ανάγκη αποκατάστασης της οδικής σύνδεσης ανάμεσα στο Αγρίνιο και το Καρπενήσι. Το έργο ανατέθηκε από το Υπουργείο Δημοσίων Έργων στο Γραφείο Δοξιάδη, το 1963, και αυτό πρότεινε τη γεφύρωση της τεχνητής λίμνης.